

DE POSTRIJDER

Abonnement

6 francs per jaar.
Een blad afzonderlijk 15 centimes.
De abonnements zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 25 centimes per drukregel.
Reclamen, vermissen en andere artikels vooraan
of midden in het blad : 1 fr. de drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

TONGEREN, DEN 4 OCTOBER.

Gemeentekiezingen.

Algemeene vergadering der katholieke kiezers der stad Tongeren in de zaal der Concordia, morgen zondag om half zes, 's avonds.

Dagorde :

Gemeente kiezingen van den 19 oktober.

Dat het liberalisme overal in ons vaderland aan 't zakken is, moet eenieder bekennen. De provinciale kiezingen der maand Mei, de kiezingen voor de Kamer der volksvertegenwoordigers zoowel als die voor het Senaat waren allen voor de liberale partij in België zooveel veroordeelingen.

De laatste buitensporigheden dier partij, de vorige hinderlaag van 7^e september en inzonderlijk het verbod dat het liberalisme slaat met de stichters der wanorde en met de vijanden van altaar en troon, ziedaar zooveel feiten die de oogen geopend hebben van menige menschen die blindelings met de liberalen mee liepen.

Voor eenieder die nadenkt en zich niet door ijdelten praal laat verleiden of door de politieke drift meeslepen, is het onbetwistbaar dat een groote ommekeer in België plaats heeft ten voordeele van de conservatieve meening.

Dit feit is overal klaarblijkelijk, in de hoofdstad zoowel als in de nederigste gemeente des lands. Te Brussel waar de katholieken nooit op ernstige wijze het strijdperk hebben durven betreden, behaalden zij in de groote kiezing der maand Juni eene schitterende overwinning. De gemeentekiezingen naderen, en de katholieken van Brussel stellen eene volledige lijst daar, tegen de lijst van *geusen* en *socialisten* aangeboden door de liberale associatie die door den republikein Janson gepreseederd wordt.

Te Antwerpen wordt de overwinning der katholieken als zeker aanzien.

Te Brugge winnen zij zonder den minsten twijfel.

Te Gent zelf, waar zij nooit met eenige hoop van bijval streken in de gemeentekiezingen, zal eene volledige lijst voorgesteld worden.

Te Luik zal de strijd zeer ernstig wezen en men verwacht er zich aan de omverwerping van het huidige liberaal bestuur.

Te Namen, te Mechelen, te Doornik, enz., strijden de katholieken met eene groote hoop op goeden uitval. Men moet de geuzen gazetten maar lezen om overtuigd te zijn dat de liberale partij den strijd zonder betrouwen aanvaardt.

Nu, de kiezers van Tongeren hadden die voortteekenen van verval niet noodig die zich in de liberale partij opdoen, om tot het besluit te geraken de armzalige meerderheid die thans op het stadhuis zetelt wandelen te zenden.

EEN ARME JONGEN

Hoe ik Victor Van Haute leerde kennen.

Op eenen schoonen junnidag van 1819, wandelde ik buiten de Brugsche poort, te Gent. Bij het vallen van den avond bevond ik mij in de nabijheid van het kerkhof, en trad er in, om het eens rond te wandelen.

Hoe weinig men ook tot het mijneren gestemd zij, kan het aanschouwen van een kerkhof u al spoedig in eene donnie luum brengen.

Rondom mij heerschte eene diepe kalmte! nooit gevoelde ik zoo zeer de waarheid van het spreekwoord : *zoo stil als een graf!*

De zon daalde reeds ten westen neder, en kleurde den gezichtster met een vurig rood, terwijl de schemering hare twijfelachtige klaarte over de aarde verspreidde.

Alles kreeg een fantastisch voorkomen en de vaste voorwerpen schenen de bezieling te ontvangen en zich te bewegen.

Nog één vogel zong er : en het was de koekoek. Een hond huilde in de verte — alsof hij eenen geliefden meester ontrokt was.

De treurwilden trilden onder den adem eener zachte koelte — en dit geruisch scheen de stem der dooden, — die van vergankelijkheid, van vernieling sprak !

Ik leunde tegen eene zerk : — velen mijner bloedverwanten waren reeds door dit kerkhof verzwoegen — en mijne verbeelding den volken

Wij zouden heden, indien wij zulks wilden, de kiespolemie in dezelfde voege kunnen aanvagen zoo als over drie jaren.

Inderdaad, al de grieven die wij in 1881 voor den dag haalden om de zorgeloosheid en de onbekwaamheid van het gemeentebestuur te bewijzen, bestaan thans nog.

Alzoo, in 1881 klagden wij over den ellendigen staat waarin de stadswandeling tusschen de Kruispoort en de Hasselsche poort verkeerde. Heden, in de maand oktober 1884, bevindt zich die plaats in denzelfden staat waarin zij zich over drie jaar bevond.

Ziedaar een staaltje van de handigheid en de werkzaamheid der heeren Perreau, Ghinneau en Hardy.

Doet eene wandeling rond de stad, en gij zult verstomd staan over het verschil dat er bestaat tusschen de verschillende boulevards.

Prachtige wandelwegen aan Luiker-, Steender- en Kruispoort, allerschoonste boulevard tusschen de Maastrichter- en de Moorepoort : ziedaar het werk van het bestuur der heeren Meyers, Schaetzen en Coart.

Niet een onzer boulevards werd door het huidige liberaal bestuur aangelegd. In 1880 heeft het de stadswallen tusschen de Kruispoort en de Hasselsche poort doen afbreken, de wandeling letterlijk verwoest, duizende franken uitgegeven, de stad dure processen op den hals gedraaid, en het werk blijft daar liggen in den staat waar het zich over vier jaar in bevond. Tot slot van rekening heeft de stad tot nog toe in processen en nuttelooze werken meer geld verloren als er noodig was om de boulevardste volltrekken. 't Is een echt schandaal.

Wanneer wij soms den ellendigen toestand der stadsfinancien bloot leggen, dan kan toch dikwijls het publiek, dat de middelen niet bij der hand heeft om de cijfers na te gaan of de juistheid der bijzonderheden te beoordeelen, meenen dat onze beweringen overdreven zijn. Maar te Tongeren gebeuren zaken die de onbekwaamheid van onze burgemeester en onze schepenen zoo schrikkelijk doen uitschijnen dat met den besten wil der wereld de verkleefde aanhangers van het schepencollege hen niet kunnen verontschuldigen.

Wij hebben reeds verleden week gezegd dat sedert 1881 de gemeente rekening niet meer opgemaakt werd. Dit feit, dat in België nooit voorviel, kan door eenieder bestatigd worden, niemand betwist het en niemand tracht het te verrechtvaardigen.

De boulevard verwoest en verlaten sedert vier jaar is er het waardig tegenstuk van.

De eenvoudige bestatiging dier twee feiten is voldoende om de wanorde doen uit te schijnen die op het stadhuis heerscht zoowel in financien als in openbare werken.

De gemeentewet eischt dat jaarlijks in eene publieke zitting het schepencollege der raad een verslag overhandige over den toestand der stadzaken.

Dit verslag werd ten allen tijde opgemaakt. Niet alleen werd het den raad overhandigd, maar zelfs gedrukt en uitgedeeft.

Het lekker bestuur dat wij hier hebben heeft dit verslag heel eenvoudig afgeschafte. Hoe zouden de heeren Perreau, Ghinneau en Hardy een verslag kunnen opmaken over de gemeentezaken, als zij niet de minste rekening houden?

Onze burgemeester en onze schepenen besturen dus de stad zoo maar zonder het budget op te maken, zonder hunne rekeningen vast te stellen, zonder zelf den raad het geringste rapport mee te deelen over den bestuurlijken en geldelijken toestand der stadzaken ; en dat duurt zoo vier jaren !

Wij beloven eene eerlijke bloeving aan dengene die eene enkele stad of enkel dorp weet aan te halen waar zulke zaken voorgevallen zijn sedert dat België bestaat.

Het geuzenblad gaf verleden zaterdag aan de kiezers den raad hunne stemmen aan de katholieke kandidaten te weigeren, omdat ons atheneum zou afgeschafte worden indien er eene katholieke meerderheid op het stadhuis kwam !

En om dat argument wat kracht bij te zetten haalt het geuzenblad het voorbeeld aan der stad Hasselt, waar het gouvernement twee normaalscholen afgeschafte heeft.

Indien de lezers die pal slikken, moeten zij eene buitengewoon brede keel hebben.

Voorreest, eenieder weet dat het atheneum van den Staat afhangt, en dat, indien het gouvernement hetzelfde wilde afschaffen, de gemeenteraad dat niet zou kunnen beletten al was hij gansch liberaal.

Het voorbeeld van Hasselt door het geuzenblad aangehaald bewijst juist het tegendeel van hetgeen het wil bewijzen. De gemeenteraad van Hasselt is liberaal. Dat heeft het gouvernement geenszins belet de normaalscholen afte schaffen.

De katholieken van Tongeren hebben op hunne kosten een bloeiend college gesticht, waar volledige studien kunnen gedaan worden en dat, onder welk oogpunt ook beschouwd, ten minste zoo goed is als het beste atheneum van het land.

Waarom doen de liberalen ook zoo niet? Waarom richten zij niet met hunne centen onderwijsstichten op, waarover zij dan heel en al baas zullen zijn, waar zij zelf de leeraars zullen noemen en waar zij een studieplan naar hunne goesting doen volgen? Zij komen niet in de onkosten voor onze onderwijsstichten ; wij alleen betalen ze ; waarom willen zij dat de Staat met het geld van eenieder geuzenscholen oprichte? Want zij hebben schoon praten, zij verlangen maar

nederploffen. De man met den blauwen frak trad het kerkhof op. Een der doodenbegavers, met eene zwarte kapot aan, dreentelie hem achterna en vroeg :

— Mijnheer, is er niets voor de krijschers ?

De heer gaf den man een stuk geld. De krijscher keerde zich naar zijne medemaats, stak de hand omhoog en spreidde de vijf vingers open, terwijl er een grimlach op zijn geblat blonk, die zonderling afstak bij zijn somber kleed en het treurig uitzicht der plaats.

Het gebeurde meermaals dat de menschen op het kerkhof het hart van vreugde voeten kloppen ; — maar zij zijn te beschaafd om het te laten lijken ; — wat al bedroevenheid is er onder den dekmantel der beschaving niet verborgen !

De doodwag en zijne menschelijke toebehoorten, gevolgd door de familiekoets, met de drij dienstboden erin, vertrok, en de oude priester ging al lezende naar zijne woning. Ik bevond mij met den man met den blauwen frak alleen in het somber beluik. En op het oogenblik dat ik mij dacht te verwijderen, zag ik hem naar het graf van den onlangs begravenen wederkeeren en nederknielen.

Hij is zeker een bloedverwant of een goede vriend van den gestorvene, dacht ik bij mij zeiven en ik weet niet waarom, maar ik was onbescheiden genoeg den man te bespieden.

Na eenige minuten geknielt te hebben stond hij op en ging langzaam heen, ik volgde hem en wij waren gelijktijdig aan den ingang der begrafenisplaats. Hij beantwoordde mijnen groet op eene vriendelijke wijze dat ik mij sterk genield voelde met hem in gesprek te treden ; — doch niets valt mij moeilijker dan eenen onbekenden te woord toe te sturen ; want ik kan het van mij niet verkrijgen dat domme : *het is vandaag schoon seer, mijnheer, of iets dergelijks van de lippen te laten vallen.*

De man met den blauwen frak scheen mijne verlegenheid te bemerken ; — want hij glimlachte met zooveel lijfheid, dat ik mij niet kon inhouden om te spreken ; — hij lachten dus zijn voorbeeld te volgen ; — wij lachten dus beiden, maar spraken niet ; — dit had reeds eenige seconden geduurd, als ik er eindelijk doorbrak en zei :

— Mijnheer, het kerkhof is eene treurige plaats. Ik had even zoo goed kunnen zeggen dat het schoon weer was ; — want wie weet niet dat het kerkhof eene treurige plaats is ; — maar drommels, meestendeels vertellen de menschen elkaander dingen, die elkaander bekend zijn.

— Ja, mijnheer, antwoordde mij de man met den blauwen frak, het is eene treurige plaats, welke men zoo ongeren bezoekt of verlaat.

— Bewijf men er steeds geliefde wezens brengt en laten moet.

— 't Is zoo.

De man met den blauwen frak scheen mijne verlegenheid te bemerken ; — want hij glimlachte met zooveel lijfheid, dat ik mij niet kon inhouden om te spreken ; — hij lachten dus zijn voorbeeld te volgen ; — wij lachten dus beiden, maar spraken niet ; — dit had reeds eenige seconden geduurd, als ik er eindelijk doorbrak en zei :

enkel dat de officieele scholengeuzenscholen zijn.

Allo, heeren liberalen, slaat er eens door, richt een atheneum op met uwe centen en gij zult niet meer te vreezen hebben van het te zien afschaffen. Gij kunt er in doen onderwijzen dat de mensch van den aap afkomt, als u dat belijft, dat God een fabelachtig wezen is en dat de godsdienstopleeningen slechts luihelachtige maskeraden zijn een vrijen mensch onwaardig.

Maar het is gemakkelijker, niet waar, de liberale scholen met het geld van eenieder te onderhouden. De geuzenheid voor het onderwijs gaat bij u tot aan de beurs, deze er niet inbegrepen.

Eens is er in den gemeenteraad van Tongeren kwestie geweest van het college af te schaffen. En in dien tijd het college afschaffen, dat was uit onze stad de latijnsche studien voor goed verdrijven, wij er toen geen ander gesticht van middelbaar onderwijs hier bestond.

Dat voorstel werd in den raad gedaan door twee leden, waarvan de eene de heer Perreau was, thans burgemeester van Tongeren !

Gij beeldt u misschien in, lezers, dat het geuzenblad of eenig ander orgaan van de liberale associatie oot den heer Perreau die handwijze verwerpen heeft? Verre van daar. Binnen veertien dagen zal de heer Perreau zich voor het kiezerskorps aanbieden en indien zoals men het verzekert, hij nog de vernieuwing van zijn mandaat vraagt, dan zal het geuzenblad hem dringend aan de kiezers bevelen.

Dat is genoeg om te bewijzen dat de zaak van het onderwijs veel minder belang heeft voor onze geuzen dan de voldoening hunner politieke driften.

De geuzenblaadjes van Tongeren hebben op klagen den toon aangeklondigd dat het gouvernement als onderwijzer in de middelbare school van den Staat, den heer Brouwers-Hoogaerts, onderwijzer der katholieke jongensschool, had aangesteld.

Indien het feit waar was dan zou, ons dunkt, de middelbare school heeltevreden mogen zijn, want zij zou een uitnuttenden onderwijzer bijverven. Daar was dus geene reden om zoodanig te klagen over die handwijze en te roepen dat men overal klerikalen in de staatscholen gung zetten.

Maar het feit is ten vollooie waar. De heer Brouwers is en blijft onderwijzer in de katholieke school en zooveel te beter voor deze.

Het is zichtbaar dat de gramschap der geuzenblaadjes enkel veroorzaakt is door de veronderstelling dat een katholiek zou kunnen in eene staatschool genoemd worden. Bewijst dat niet wat wij hooger zegden ; dat de geuzen enkel verlangen van de officieele scholen geuzenscholen te maken?

— Kom ! riep de man met den blauwen frak. Hij sloog naar de brandende woning en sprong er in. Ik liep hem achterna en bij den brand gekomen, zag ik eene jonge vrouw, die met een kind op den arm in wanhoop rondliep, gestadig roepend : *Och ! mijne moeder is in huis ! mijne moeder is in huis !*

Ik stond op 't punt in de hooft te treden als mijn gezel er uit kwam met eene oude vrouw op de armen, die in onmacht lag.

De jonge vrouw ijde naar hare moeder toe en haar zonder beweging ziende, riep zij luidruchtig weenende uit : *zij is dood ! och God ! zij is dood !*

— Zij gerust, sprak mijn gezel, zij ligt slechts in onmacht ; een weinig water zal haar tot haar zelve brengen. En daar hij niet aanstonds iets bij de hand had om water te putten, nam hij zijnen hoed, schepte er mede uit de beek, die in de nabijheid stroomde, en bevochtigde de handen en het aangezicht van de oude vrouw, die tot het leven terug kwam.

De dochter wierp eene vreugdekreet uit, zette haar kind op den grond, viel aan den hals harer moeder en hield ze vast in de armen gekneld.

De hooft brandde ondertusschen voort ; de vlamme vernielden de vrucht van vele jaren werken en zwoegen ; — maar de moeder was gered. — Hoeven en huizen worden heropgebouwd ; maar het verlies van den engel die over onze wig waakte, is onherstelbaar ; — eene moeder leeft slechts eenmaal voor haar kind.

Middelwijd had ik met eenige boeren, die uit den omtrek ter hulp gekomen waren, alles aangewend om den brand te blussen ; en na twee uren arbeid waren de vlammen overmeesterd.

Ik meende dat mijn gezel reeds vertrokken was ; maar ik zag hem klappen met de vrouw van

Tot hiertoe heeft geen enkel onzer geuzenbladen de eerlijkheid gehad om de feiten in hunne waarheid te herstellen.

Indien er hier of daar nog een goede brave burger is die goesting heeft om zijne stem aan eenen liberaal te geven, dan zullen de laatste gebeurtenissen hem toch zeker de oogen openen.

Onze liberalen willen kost wat kost meester spelen, kunnen zij niet meester blijven door wettige middelen dan moeten zij het worden door geweld, al moesten zij ook de gausche samenleving op hare gronden doen schokken.

Koning en koninkdom moeten weg. Dit alles is uitgekankerd. Onze koning Leopold moet weg.

Onze goede koningin Marie-Henriette moet weg.

Malou en de zes andere ministers moeten opgehangen of eenen kogel door den kop gezonden worden.

En dit alles hoort men tegenwoordig of kan men besluiten uit de redens der liberalen en hunne broeders de radikalen.

Want ja hoe zou het anders ; dagelijks in de revolutionnaire betoogingen te Brussel roept men : *Weg met den Koning ! Weg met Marie-Henriette !* Dagelijks weerklinken in de straten van Brussel de oproekekens : *Leve de Republiek ! Men zingt de Marseillaise, la Carmagnole ;* het ongediert en O van den Peereboom zijn niet sterk genoeg, men moet nu ware oproer- en omwentelingsliederen aanblijven.

Men scheldt de politie uit, men mengt den naam van Leopold II in zedeloze vuil koepletten, en dit alles waarom?

Omdat de koning de schoolwet getekend heeft. Men ziet dus wat de koningsgezindheid is bij het meeste deel der liberalen. Zij gedoogen Leopold als zij zelf meester zijn, maar worden zij eens om hunne eigene overdrevenheden aan de deur gezet, dan sellens zouden zij willen den koning dwingen.

En ja nog eens, nu hebben de liberale blaaden gerne woorden van afkeer voor deze walgelijke tooneelen die bijna dagelijks Belgies hoofdstad ontferden. Nu nog eens als zij er van spreken, toonen zij niet dat hun dit tegenaat.

Maar des te beter. Beter is het dat zij regtuit hunne gedachten zeggen dan dat zij zouden nog eens den schijnheilige spelen. Daar moet een einde aan komen. En het zal. Want hoe meer men tegen onze koning uitvalt op de straat, en hoe meer de liberale dagbladen zwiigende of sprekende dit alles goedkeuren, hoe meer deerlijkheden deze oproerigen zullen verlaten en de kracht der katholieken komen versterken.

Doch nu toch zullen de katholieken ook aan alle deze opstokingen niet bezwijken ; hebben zij eens moeten bezwijken in 1871, nu zijn zij beter geleerd door de ondervinding en des Konings oogen zijn ook open.

dak, en eene dichte rookwolk rees in den dampkring op.

— Kom ! riep de man met den blauwen frak. Hij sloog naar de brandende woning en sprong er in. Ik liep hem achterna en bij den brand gekomen, zag ik eene jonge vrouw, die met een kind op den arm in wanhoop rondliep, gestadig roepend : *Och ! mijne moeder is in huis ! mijne moeder is in huis !*

Ik stond op 't punt in de hooft te treden als mijn gezel er uit kwam met eene oude vrouw op de armen, die in onmacht lag.

De jonge vrouw ijde naar hare moeder toe en haar zonder beweging ziende, riep zij luidruchtig weenende uit : *zij is dood ! och God ! zij is dood !*

— Zij gerust, sprak mijn gezel, zij ligt slechts in onmacht ; een weinig water zal haar tot haar zelve brengen. En daar hij niet aanstonds iets bij de hand had om water te putten, nam hij zijnen hoed, schepte er mede uit de beek, die in de nabijheid stroomde, en bevochtigde de handen en het aangezicht van de oude vrouw, die tot het leven terug kwam.

De dochter wierp eene vreugdekreet uit, zette haar kind op den grond, viel aan den hals harer moeder en hield ze vast in de armen gekneld.

De hooft brandde ondertusschen voort ; de vlamme vernielden de vrucht van vele jaren werken en zwoegen ; — maar de moeder was gered. — Hoeven en huizen worden heropgebouwd ; maar het verlies van den engel die over onze wig waakte, is onherstelbaar ; — eene moeder leeft slechts eenmaal voor haar kind.

Middelwijd had ik met eenige boeren, die uit den omtrek ter hulp gekomen waren, alles aangewend om den brand te blussen ; en na twee uren arbeid waren de vlammen overmeesterd.

Ik meende dat mijn gezel reeds vertrokken was ; maar ik zag hem klappen met de vrouw van